

Stanislav Nauš, Jan Jiří ze Švamberka. Životní příběh dědice rožmberského odkazu, České Budějovice 2014, Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 85 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Přestože Jan Jiří ze Švamberka sehrával nepřehlédnutelnou roli v náboženských a mocenských zápasech na sklonku předbělohorské doby, zůstávaly jeho životní osudy mimo výraznější zájem české historické vědy. Skutky pána erbu bílé labutě se skrývaly za činy jeho známějších souputníků, ať šlo o Petra Voka z Rožmberka, Václava Budovce z Budova či Karla staršího ze Žerotína, kteří se dočkali moderně pojatých životopisů. Stanislav Nauš správně postřehl, že jeden z důvodů, proč historická věda doposud nevěnovala Janu Jiřímu ze Švamberka odpovídající badatelský zájem, představuje mezerovitě dochovaná pramenná základna, jež nevytváří očekávanou heuristickou oporu k napsání jeho celistvé biografie.

Autor práce se pustil do koncipování životního příběhu Jana Jiřího ze Švamberka s dobrou znalostí základní odborné literatury, zvláště monografické povahy, a epistolografických pramenů ze sbírek Cizí rody a Historica Třeboň. Heuristická východiska mu umožnila, aby vedle obligatorního úvodu a závěru v šesti tematicky pojatých kapitolách bakalářské práce nastínil hlavní etapy života Jana Jiřího ze Švamberka, v nichž věnoval pozornost jeho dětství a dospívání, hospodářskému zázemí, politické kariéře a náboženskému vyznání, převzetí rožmberského dědictví, sklonku života a potomkům. Mezery způsobené pramennou nouzí dokázal Stanislav Nauš ve svém výkladu vhodně překlenout zařazením obecných reálií z každodenního života renesančního šlechtice a stavovské společnosti Království českého, s nimiž je dobře obeznámen.

Silnou stránku Naušova badatelského úsilí tvoří jeho schopnost klást si výstižné a dobře promyšlené otázky. Tomu odpovídá jasná koncepce bakalářské práce, logický výklad jednotlivých témat, který je velmi dobře členěný, koherentní a přehledný. Ocenit je třeba nejen tematické uchopení zvolené látky, ale také neobyčejně kvalitní jazyk autora a jeho styl, jenž místy přechází až do beletristického líčení. Jen málo vrstevníků Stanislava Nauše se může pochlubit srovnatelně bohatou slovní zásobou a vytříbenou stavbou větných konstrukcí. Pravopisné chyby jsou v Naušově textu téměř zanedbatelné (drobnosti na s. 11, 18, 22-23, 44, 76), více pozornosti by si zasloužilo odstranění dílčích formálních nedostatků (např. s. 8 – nepřesný název Justovy knihy, s. 9- nepřesný název pracoviště, s. 25 – nepřesný název

archivní sbírky, s. 32 – nepřesná citace Sněmů českých, s. 40 – neúplná citace Březana, s. 74-76 – nepřesné citace vydaných pramenů a literatury apod.).

Odpovědi na dílčí otázky, které autor v bakalářské práci řešil, by vyžadovaly mnohem hlubší ponor do odborné literatury, zvláště pak do starších i novějších časopiseckých statí, které jsem nenalezl v odkazech ku příkladu při zmínkách o protitureckém tažení roku 1594, rožmberské škole v Soběslavi, zadlužení rožmberského dominia či výzdobě dvořanské světnice na třeboňském zámku. Zvláště výklad o osudech Petra ze Švamberka, syna Jana Jiřího, by bylo možné perspektivně prohloubit studiem souboru písemností, které jsou uloženy v Národním archivu v Praze (Stará manipulace, sign. S 117). Z proseminárního hlediska si nemohu odpustit dílčí kritické připomínky k úvodu spisu, v němž postrádám zevrubnější hodnocení vydaných i nevydaných pramenů, a také k závěru, kde bych uvítal jeho klasické pojetí, nikoliv předložené netradiční uchopení (s. 70), které je málo přehledné.

Jelikož v závěru svého spisu autor nepřímou vybízí ke studiu sociálních vztahů v okolí Jana Jiřího ze Švamberka, mohlo by se právě aspoň stručné pojednání o tomto tématu stát jedním z bodů obhajoby bakalářské práce (ku příkladu jeho vztah k Vilému Slavatovi, jenž se rovněž hlásil k rožmberskému odkazu).

Vzhledem k volbě náročného tématu, jeho dobře zvládnutému uchopení, samostatnému zpracování, předloženým odborným výsledkům a literární kvalitě spisu doporučuji bakalářskou práci Stanislava Nauše k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji ještě stupněm

v ý b o r n ě .

České Budějovice 13. ledna 2015

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.